

Załącznik do Uchwały Nr XII/68//2008
Rady Gminy Leśna Podlaska
z dnia 23 stycznia 2008 r.

Plan odnowy miejscowości Leśna Podlaska

*w zakresie działania „Odnowa i rozwój wsi”
w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na
lata 2007-2013*

Leśna Podlaska, styczeń 2008 r.

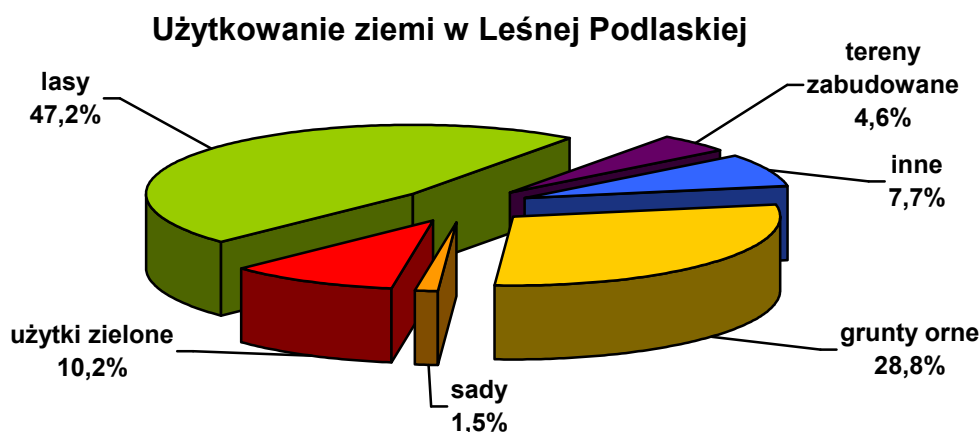
LEŚNA PODLASKA

I. Charakterystyka miejscowości.

Położenie miejscowości

Leśna Podlaska to sołectwo z siedzibą gminy, oddalona o 15 km na pn.–zach. od Białej Podlaskiej, przy drodze powiatowej Biała Podlaska – Stara Kornica. Pod względem liczby mieszkańców największą w gminie. Na powierzchni 440 ha, ulokowanych jest 57 gospodarstw, głównie małych. Dominuje zabudowa zwarta mieszana: zagrodowa, jedno- i wielorodzinna. Leśna Podlaska położona jest na wysokości 146-155 m n.p.m., w terenie równinnym, po lewej stronie rzeki Klukówki.

Uprawia się głównie mieszanki zbożowe, żyto, pszenicę ziemniaki. Hoduje się trzodę chlewną, bydło i owoce. Dominują gleby pseudobielicowe i piaszczyste różnych typów genetycznych oraz gleby torfowe i murszowe, III-V klasy bonitacyjnej.

Na terenie sołectwa znajduje się 14 drzew pomnikowych. Cztery z dziewięciu znajdujących się wewnątrz osady to trzystuletnie dęby szypułkowe, pozostałe 5 w uroczysku „Kołowierz”. W tym kompleksie leśnym związany legendą najbardziej znany jest trzystusześćdziesięcioletni tzw. „Dąb Miłości”. Od 1967 roku istnieje

rezerwat przyrody „Chmielinne”, utworzony dla ochrony lasu łęgowego oraz rzadkich roślin runa leśnego.

Rezerwat przyrody „Chmielinie”

Przez południowy skraj Leśnej Podlaskiej przepływa rzeka Klukówka-lewobrzeżny dopływ Krzyny. Na lewym brzegu Klukówki rośnie las otaczający od wschodu Leśną Podlaską. Część tego lasu, po obu stronach drogi Leśna Podlaska – Witulin, to rezerwat przyrody „Chmielinne”.

W miejscowości Leśna Podlaska znajduje się, prowadzony przez OO. Paulinów, zabytkowy zespół klasztorny składający się z Bazyliki wraz z Obrazem Matki Boskiej Leśniańskiej, Kaplicy Zjawienia, resztki murów obronnych z bramą wejściową na dziedziniec kościelny, fosy fortyfikacji ziemnych z ceglanym mostem.

Historia

Leśna Podlaska, wcześniej nazywana Osiedlem Jaćwingowskim lub Okopami Krzyżackimi (Jaćwingowie i Krzyżacy zakładali tu obozy w czasie wypraw na Podlasie) wzmiankowana była w 2 poł. XVI w. W XIX w. nosiła nazwę Leśna Klasztorna. Na

pocz. XVIII w. zostali tu sprowadzeni częstochowscy paulini, którzy zbudowali zespół kościelno-klasztorny.

Ozdobą Leśnej jest barokowy kościół pw. Narodzenia NMP oraz Św. Piotra i Pawła z dwuwieżową kolumnową fasadą, wzniesiony w latach 1731-52 wg projektu architekta Wincentego Rachettiego, otoczony resztkami muru obronnego ze strzelnicami z XVII w. W 1875 roku, po zagarnięciu kościoła przez prawosławie został on przebudowany na cerkiew prawosławną z bizantyjskimi kopułami. Po odzyskaniu niepodległości usunięto elementy architektury cerkiewnej, pozostawiając jedną wieżę (niższą) z charakterystycznym cebulastym hełmem i ponownie sprowadzono paulinów. Na szczególną uwagę zasługuje stylowo rozczłonkowana fasada frontowa.

Wewnątrz bazyliki bogaty ołtarz główny, w którym znajduje się otoczona kultem płaskorzeźba kamienna z 1683 r. przedstawiająca Matkę Boską z Dzieciątkiem. W czasie rozbiorów ukryta w klasztorze benedyktynek w Łomży do Leśnej powróciła w 1927 r. W 1963 r. odbyła się jej koronacja tzw. papieska. W kościele znajdują się liczne tablice pamiątkowe poświęcone m.in. unitom podlaskim i żołnierzom Niepodległości. Do kościoła przylegają zabudowania klasztorne wzniesione na przeł. XVII i XVIII w., rozbudowane ok. 1840 roku i po 1901 r. Obok kościoła kapliczka barokowa, murowana ze studnią, zbudowana w latach 1688-1718 w miejscu, gdzie wg tradycji w 1683 r. ukazał się po raz pierwszy cudowny wizerunek. Wewnątrz cztery obrazy L. Maciąga przedstawiające najważniejsze wydarzenia sanktuarium. W parku przyklasztornym pomnik przyrody - okazały 360-letni „Dąb Miłości” o obw. pnia około 6 m i 25 m wysokości.

Kościół pw. Narodzenia NMP oraz Św. Piotra i Pawła.

Przed murami kościoła znajduje się skwer - park z pomnikiem ku czci bojowników ruchu oporu. Nieopodal tablica upamiętniająca miejsce straceń.

W obrębie zespołu klasztornego jest także park oraz stawy rybne.

Obecnie

Leśna Podlaska wyposażona jest w wodociąg, nowoczesną oczyszczalnię ścieków, w części skanalizowana. W miejscowości istnieje szereg form aktywności społecznej. Partnerstwo pomiędzy trzema sektorami: państwowym, społecznym i prywatnym w znaczący sposób wpływa na otoczenie, wzmacniając kapitał społeczny mieszkańców oraz odpowiedzialność za rozwój regionu.

Lokalne grupy partnerskie wspierają potrzeby lokalnej społeczności. W obsługę mieszkańców zaangażowane są instytucje, firmy, stowarzyszenia tj.:

- *medycyna*: Przychodnia Medycyny Rodzinnej, gabinet stomatologiczny, apteka,
- *bezpieczeństwo*: Policja,
- *instytucje publiczne*: Poczta Polska, Leśnictwo, Urząd Gminy, Ochotnicza Straż Pożarna, Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Stanu Cywilnego, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Zakład Komunalny, Gminna Biblioteka Publiczna
- *edukacja*: Przedszkole Samorządowe, Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica z Biblioteką Gminną, Publiczne Gimnazjum, Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Wincentego Witosa z internatem, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego i Biologii Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny SGGW w Leśnej Podlaskiej,
- *stowarzyszenia*: „Towarzystwo Przyjaciół Leśnej Podlaskiej”, Stowarzyszenie „Gminny Ludowy Klub Sportowo-Turystyczny AGROSPORT w Leśnej Podlaskiej”, Grupa Nieformalna „TESLA”
- *sektor prywatny*: oddział Banku Spółdzielczego, Spółdzielnia „Leśnianka”, Bar „U Sylwka”, Pub 48, piekarnia i stacja paliw

Dominuje działalność gospodarcza o charakterze usługowym. Na terenie miejscowości jest 6 sklepów spożywczych, 2 przemysłowe i 3 odzieżowe. W budynku przy przystanku PKS, w poczekali dla podróżnych znajduje się kiosk wielobranżowy. Funkcjonują też: usługi szewskie, fryzjerskie, krawieckie, kosmetyczne i zakład tapicerski.

Wypoczynek i rekreacja

Sport i rekreacja

Miejszem aktywnego wypoczynku, preferowanego głównie przez młodzież, są dwa boiska sportowe (do gry w piłkę koszykową i siatkową). Obiekty sportowe usytuowane są w ogólnodostępnych miejscach, część z nich jest ogrodzona.

Ponadto od roku 2007 funkcjonuje ogólnodostępny plac zabaw, miejsce aktywnego wypoczynku rodzin tak z gminy Leśna Podlaska jak i z okolicznych miejscowości innych gmin (możliwość tzw. piknikowania).

W centrum, znajduje się objęty ochroną konserwatorską park, na terenie którego wytyczone są alejki, istnieją dwa małe stawy (na jednym z nich usytuowana jest wysepka połączona kładką z resztą parku, gdzie w czasach funkcjonowania Kolegium Nauczycielskiego odbywały się sztuki teatralne wystawiane przez uczniów). Z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo bazyliki i bliskość osiedla mieszkaniowego jest miejscem spacerów i wypoczynku.

Oferta kulturalna

Corocznie w maju, przy współpracy Gminnego Ośrodka Kultury, Klasztoru prowadzonego przez OO. Paulinów oraz Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej organizowany jest Festiwal Pieśni Maryjnej. Przegląd ma postać konkursu otwartego.

Funkcję kulturalno-rekreacyjną przy pomocy innych jednostek, spełnia w głównej mierze Gminny Ośrodek Kultury w Leśnej Podlaskiej. Ośrodek mieści się w centrum miejscowości Leśna Podlaska. GOK wyposażony jest w kawiarenkę internetową, działa tam czynnie Klub Seniorów, Zespół „Leśnianki” oraz zespół

dzieceńcy „Leśniańskie Nutki”, ponadto działa grupa dziecięca „Plastusiaki”. Na w/w działalność przeznaczone są pomieszczenia przy GOK.

Pośród pomieszczeń użytku publicznego i również działalności GOK jest także świetlica wraz z zapleczem kuchennym i sanitariatem. Lokal służy głównie do organizacji imprez kulturalnych i okolicznościowych a także zebrań mieszkańców Leśnej Podlaskiej i szkoleń dla rolników. Na co dzień w świetlicy odbywają się próby zespołów i zajęcia dla większej grupy dzieci.

Leśna Podlaska jest bogata w szatę roślinną i unikalne pomniki przyrody. To także miejsce kultu religijnego i wielu pielgrzymek z różnych stron Polski do sanktuarium leśniańskiego, gdzie znajduje się Cudowny Obraz Matki Boskiej Leśniańskiej – filar życia duchowego na Podlasiu.

Osada jest również atrakcyjna z uwagi na tereny budowlane, rekreacyjne oraz działalność gospodarczą. Posiada dobrze zbudowaną infrastrukturę techniczną i teleinformatyczną.

II. Inwentaryzacja zasobów służąca ujęciu stanu rzeczywistego.

Rodzaj zasobu		Brak znaczenia	Znaczenie małe	Znaczenie średnie	Znaczenie duże
Środowisko przyrodnicze	Walory krajobrazu				X
	Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)				X
	Walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				Rzadkie rośliny runa leśnego lasu łęgowego
	Cenne przyrodniczo obszary lub objekty				<ul style="list-style-type: none"> • rezerwat przyrody „Chmielinne” wraz z otuliną • Uroczysko „Kołowierz”
	Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)		X		
	Osobliwości przyrodnicze				14 drzew pomnikowych – m.in. 360-letni tzw. „Dąb Miłości”
	Wody powierzchniowe			Rzeka Klukówka	

	(cieki, rzeki, stawy)					
	Podłoże, warunki hydrogeologiczne			X		
	Gleby, kopaliny			X		
Środowisko kulturowe	Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X		
	Walory zagospodarowania przestrzennego					X
	Zabytki					<ul style="list-style-type: none"> • Zespół popauliński /kościół, kaplica, klasztor z wyposażeniem wnętrza, drzewostan w granicach ogrodzenia cmentarza kościelnego, pozost. murów obronnych, bramka/ • Zespół oświatowy /szkoła, internat żeński "duży" i "mały" szkoła ćwiczeń, elektrownia, dom "Kseni" /

	Stale imprezy				<ul style="list-style-type: none"> • Imprezy okazjonalne dla najmłodszych (karnawał, dzień dziecka, choinka etc.) • Pokazy regionalnych potraw • Obrzęd wielkanocny • Festiwal maryjny – zasięg ponadregionalny • Festyn wakacyjny • Mecze piłki nożnej • Jarmark folklorystyczny
	Miejsca, osoby i przedmioty kultu				<ul style="list-style-type: none"> • Zespół klasztorny OO. Paulinów • Obraz Matki Boskiej Leśniańskiej • Pomnik ofiar II wojny światowej
	Święta, odpusty, pielgrzymki				Miejsce kultu religijnego
	Tradycje, obrzędy,			X	
Dziedzictwo religijne i historyczne					

	gwara						<ul style="list-style-type: none"> ▪ „Dąb Miłości” - legenda ▪ Objawienie „obrazu” Matki Boskiej – 1683 ▪ Państwowe Seminarium Nauczycielskie Męskie - 1919 ▪ Organizacja Związku Walki Zbrojnej – 1939/1940 ▪ Zespół Szkół Rolniczych - 1970 	
	Legends, podania i fakty historyczne				<ul style="list-style-type: none"> ▪ Okopy krzyżackie - podanie ▪ Zjazd duchownych unickich – 1862 ▪ Żeńskie zgromadzenie prawosławne, ufundowane przez cara Aleksandra III – 1885 ▪ Odwiedziny cara Mikołaja II – 1905 			Stefan Wyrzykowski, ps. „Zenon”
	Ważne postacie historyczne							Zespół klasztorny
Obiekty i tereny	Budynki i miejsca zabytkowe wymagające odnowy							
	Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)		X					
	Place i miejsca							Centrum miejscowości

	publicznych spotkań				oraz ogólnodostępny plac zabaw
	Miejsca rekreacji i wypoczynku				<ul style="list-style-type: none"> • Obiekty kulturalno – rekreacyjne (GOK, sala gimnastyczna, stadion, plac szkolny) • Centrum miejscowości • Plac zabaw • Tereny „zielone”
Gospodarka, rolnictwo	Specyficzne produkty – uprawy polowe		X		
	Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe				X
	Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		X		
Sąsiedzi i przyjezdni	Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna,			X	

	atrakcja turystyczna)								
	Przejedni stali i sezonowi								<ul style="list-style-type: none"> • Pielgrzymi • Turyści • Uczestnicy imprez
Institucje	Placówki opieki społecznej								GOPS oraz ośrodek zdrowia
	Szkoły								<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Placówek Oświatowych • Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego • Filia SGGW
	Dom Kultury								X
Infrastruktura techniczna	Drogi powiatowe								X
	Ruch tranzytowy								X
	Sieć wodociągowa								X
	Sieć energetyczna								X
	Sieć telefoniczna – dostęp do Internetu								
	Telefonia komórkowa								Szerokopasmowy DSL
									Trzy stacje przekąźnikowe

Ludzie, organizacje społeczne	Ochotnicza Straż Pożarna					X
	Koło Gospodyń Wiejskich/Klub Seniorów					X
	Stowarzyszenia					<ul style="list-style-type: none"> • Towarzystwo Przyjaciół Leśnej Podlaskiej • Stowarzyszenie GLKST „AGROSPORT” w Leśnej Podlaskiej • Młodzieżowa Grupa Nieformalna TESLA
Możliwości pozyskiwania funduszy						X

Analiza zasobów miejscowości:

Zasadniczym celem odnowy obszarów wiejskich jest poprawa sytuacji lokalnych społeczności, niwelowanie różnic jakości życia w stosunku do terenów zurbanizowanych, a przede wszystkim podniesienie standardu życia i pracy na wsi.

Kultura i tradycja

Funkcję kulturalno-rekreacyjną także przy pomocy innych jednostek, spełnia w głównej mierze Gminny Ośrodek Kultury w Leśnej Podlaskiej. Świetlica GOK wraz z większością instytucji gminnych zlokalizowana jest przy głównej drodze powiatowej prowadzącej przez miejscowość. Teren jest ogrodzony, z przestronnym parkingiem i otoczony zielenią odpowiednio zagospodarowaną. Z placu parkingowego mieszkańcy korzystają podczas imprez organizowanych głównie przez GOK oraz Urząd Gminy. W sąsiedztwie budynku jest Zespół Placówek Oświatowych wraz z placem zabaw. Świetlica będzie remontowana i przystosowana do pełnego wykorzystania funkcji kulturalno-rekreacyjnych (imprezy kulturalne i okazjonalne dla dzieci i młodzieży, prezentacje i pokazy - w ramach działalności Gminnego Ośrodka Kultury, a także zebrania wiejskie, działalność stowarzyszeń, spotkania klubów, nieformalnych grup, organizacja kursów i szkoleń głównie dla rolników i bezrobotnych, prezentacji przedstawień teatralnych, etc.).

GOK wyposażony jest w kawiarenkę internetową, działa czynnie Klub Seniorów – w ramach Koła Gospodyń Wiejskich, powstaje dziecięca grupa taneczna, jest także pomieszczenie telewizyjne. Od stycznia 2005 r. działa Gminne Centrum Informacji.

Centrum w Leśnej Podlaskiej – skwer

Istniejący plac jest zaniedbany, brak jest wytyczonych alejek, rośnie dużo drzew tzw. samosiejek, ponadto ogrodzenie jest nieestetyczne i wymagające naprawy. Teren jest nierówny i nie spełnia zupełnie przypisanej mu roli – centrum przestrzeni publicznej w Leśnej Podlaskiej. Nie istnieje też oświetlenie na terenie skwerku. Z uwagi na fakt, iż znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Bazyliki, miejsca kultu religijnego i pielgrzymek wiernych, jak również jest wizytówką miejscowości w odbiorze tak mieszkańców jak i turystów, zasadnym jest przywrócić temu miejscu estetykę i funkcjonalność.

Ponadto istniejący na skwerku pomnik jest zapomniany przez część mieszkańców, zbierają się tam często grupy młodzieży, jednak cel spotkań jest tylko towarzyski. Nie ma zatem miejsca, gdzie mieszkańcy mogą oddać szacunek i cześć ojczyźnie podczas uroczystości patriotycznych czy narodowych. Plac przy pomniku „miejscu straceń” sąsiaduje bezpośrednio z drogą, co uniemożliwia zatrzymanie się pocztów sztandarowych wraz z grupą mieszkańców – dziś to jedyne takie miejsce w Leśnej Podlaskiej, gdzie można złożyć hołd poległym, jednak historia tej miejscowości jest o wiele bardziej rozbudowana. Jeszcze przed II wojną światową w miejscu dzisiejszego pomnika na skwerku stał pomnik Józefa Piłsudskiego – mieszkańcy dziś chcą przywrócić świetność tegoż pomnika i połączyć te dwa miejsca – pomnik Józefa Piłsudskiego oraz „Miejsce Straceń” – tak by przywrócić należne miejsce historii i tym którzy oddali życie za Ojczyznę.

Sport i rekreacja

Zubożenie społeczności wiejskiej pociąga za sobą liczne migracje za pracą do miast. Koniecznym jest zatem przywrócenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania, pracy i komfortowego życia. Chęć stworzenia optymalnych warunków do rozwoju społecznego była impulsem do podjęcia szeregu działań zwiększających atrakcyjność gminy. W miejscowości od 2007 roku jest ogólnodostępne, wyodrębnione miejsce, gdzie dzieci mogą bawić się, spędzać w plenerze, razem i aktywnie czas wolny. Ponadto plac został zaprojektowany w taki sposób, całe rodziny mogły w sposób ciekawy i atrakcyjny spędzić czas wolny. Dysproporcja z dziećmi z większych ośrodków miejskich jest zminimalizowana. Dostęp do dóbr rekreacyjnych praktycznie w tym zakresie jest kompleksowy i zadowalający.

Boisko sportowe

Istniejące wiejskie boisko sportowe pełni funkcję sportowo-rekreacyjną i jest obiektem użyteczności publicznej. Usytuowane jest w bezpośrednim sąsiedztwie parku oraz placu szkolnego na terenie którego planowane jest stworzenie centrum zabaw dla dzieci.

Przy boisku są obiekty sportowe, tj. piława i sala gimnastyczna wraz z kantorkiem, które poza funkcją edukacyjną (zajęcia szkolne) pełnią również dużą rolę w zakresie

uprawiania sportu amatorskiego w miejscowości. Z obiektów korzystają nie tylko osoby fizyczne (zajęcia aerobiku) ale też organizacje pozarządowe (GKLST „Agrosport” – treningi w okresie zimowym gminnej drużyny piłkarskiej) i grupy młodzieży (zespół cheerlidearek).

Park

Ważnym elementem całej przestrzeni rekreacyjnej w miejscowości jest park sąsiadujący z obiektami sportowymi i rekreacyjnymi. W parku wytyczone są alejki, znajduje się tam również fosa oraz dwa stawy z wysepką na jednym z nich. Działa system połączeń za pomocą kładek. Park znajduje się na terenie szkoły rolniczej.

Powyższe działania w przedmiocie urządzenia miejsca do uprawiania sportu amatorskiego spowodują polepszenie wizerunku sołectwa, a także podniesienie standardu i jakości życia lokalnej społeczności.

III. Analiza SWOT miejscowości.

Poprzez analizę zostały przedstawione mocne i słabe strony miejscowości Leśna Podlaska oraz jej szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie. Pozwala to na określenie obecnej sytuacji w Leśnej Podlaskiej oraz przyszłych kierunków rozwoju tej miejscowości.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">☛ korzystne położenie i przyjazne środowisko naturalne;☛ unikalne pomniki przyrody;☛ atrakcyjne tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (m.in. plac zabaw);☛ zabytkowy kompleks klasztorny;☛ dziedzictwo historyczne;☛ „ruch pielgrzymkowy”;	<ul style="list-style-type: none">☛ brak systemu segregacji i utylizacji odpadów;☛ znikoma ilość przedsiębiorstw;☛ utrzymująca się emigracja aktywnych i dobrze wykształconych ludzi do większych ośrodków miejskich;☛ niski poziom życia wśród mieszkańców;

<ul style="list-style-type: none"> ☞ kompleksowa edukacja; ☞ wodociąg i część kanalizacji; ☞ sieć energetyczna; ☞ telefonia stacjonarna i komórkowa; ☞ oczyszczalnia ścieków; ☞ dobra komunikacja drogowa w miejscowości Leśna Podlaska; ☞ brak uciążliwego przemysłu; ☞ dostęp do Internetu; ☞ długie tradycje rolnicze; ☞ tradycje folklorystyczne oraz zdobnictwa ludowego - tkactwo, koronkarstwo szczególnie wśród osób starszych; ☞ silne poczucie tożsamości kulturowej; ☞ aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawy regionu; ☞ działalność Zespołu Śpiewaczego „Leśnianki, zespołu dziecięcego „Leśniańskie nutki” oraz grupy plastycznej „Plastusiaki”; ☞ dostęp do placówek publicznych; ☞ inwestycje samorządu poprawiające standard i jakość życia; ☞ estetyka budynków, gospodarstw; ☞ współpraca lokalnych liderów z samorządem; ☞ wzrastająca aktywność społeczna. ☞ świetlica wiejska – budynek kompleksowo wyposażony. 	<ul style="list-style-type: none"> ☞ małe zaangażowanie osób młodych w zakresie tożsamości lokalnej; ☞ słaba znajomość mieszkańców miejsc ważnych historycznie dla Leśnej Podlaskiej; ☞ brak bezpiecznego i atrakcyjnego miejsca do pielęgnowania wartości narodowych i patriotycznych; ☞ bezrobocie; ☞ niski poziom wykształcenia; ☞ patologie społeczne; ☞ infrastruktura drogowa w złym stanie technicznym (droga powiatowa); ☞ zły stan techniczny obiektów sportowych do uprawiania sportu amatorskiego; ☞ słaby stan techniczny części obiektów użytku publicznego brak ścieżek rekreacyjno-wypoczynkowych; ☞ mała ilość prywatnych przedsiębiorstw; ☞ centrum – brak uporządkowania i korelacji z obiektami zabytkowymi z najbliższym sąsiedztwie centrum (skweru).
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>

<ul style="list-style-type: none">➤ rozwój społeczno-ekonomiczny sołectwa;➤ poprawa dostępności komunikacyjnej poprzez modernizację dróg dojazdowych do miejscowości;➤ poprawa stanu środowiska poprzez włączenie sołectwa go gminnego systemu segregacji i utylizacji odpadów, w tym produkcji rolnej,➤ budowa kanalizacji;➤ możliwość lokalizacji infrastruktury wypoczynkowej;➤ korzystne położenie geograficzne;➤ czyste powietrze;➤ fundusze unijne: rozwój rolnictwa, rzemiosła i przedsiębiorczości;➤ dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa;➤ aktywizacja większej grupy społecznej (szczególnie osób młodych) do działań na rzecz rozwoju osobistego i własnej miejscowości➤ głębokie poczucie tożsamości narodowej i patriotyzmu wśród mieszkańców;➤ wykorzystanie aktywnych grup społecznych do rozwoju różnych form z zakresu historii, kultury i rekreacji;➤ powstanie ogólnodostępnego miejsca w centrum miejscowości o charakterze rekreacyjno-patryotycznym;➤ poprawa estetyki i funkcjonalności miejscowości;	<ul style="list-style-type: none">➤ zanieczyszczenie środowiska wynikające z niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury kanalizacyjnej;➤ ukryte wysokie bezrobocie w rolnictwie i ryzyko wykluczenia społecznego;➤ obniżenie standardu życia;➤ zanik tożsamości kulturowej mieszkańców;➤ spadek aktywności kulturalno-społecznej i patriotycznej mieszkańców;➤ małe inicjatywy ze strony społeczności;➤ mała atrakcyjność turystyczna;➤ problemy socjalne;➤ uzależnienia od używek (problem alkoholizmu);➤ migracja młodych ludzi;➤ absencja współpracy między instytucjami publicznymi a mieszkańcami;➤ znikome inwestycje;➤ spadek podejmowanych nowych działalności gospodarczych;➤ marginalizacja i peryferyzacja miejscowości;➤ zmienność prawa;➤ niedostosowanie rolnictwa do wymogów UE.
---	--

<ul style="list-style-type: none">☛ imprezy o charakterze patriotycznym;☛ zwiększenie dostępności mieszkańców do bazy sportowo-rekreacyjnej;☛ rozwój agroturystyki i turystyki kwalifikowanej, szczególnie związanej z ruchem pielgrzymkowym;☛ rozwój technologii informatycznej;☛ rozwój organizacji społecznych;☛ rozwój tożsamości lokalnej;☛ skuteczna promocja.	
--	--

IV. Planowane kierunki rozwoju

Przyszłość Leśnej Podlaskiej jest ściśle powiązana z teraźniejszym aktywnym pobudzaniem i stymulowaniem współpracy środowisk lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, zachęcaniem do rozwijania nowych form aktywności kulturalnej, rekreacyjnej oraz tworzeniem poczucia tożsamości, więzi mieszkańców ze swoją miejscowością. Równie ważny jest aspekt gospodarczy, generowanie nowych miejsc pracy i zapobieganie peryferyzacji sołectwa Leśna Podlaska.

Poprawa konkurencyjności i atrakcyjności miejscowości wymaga podjęcia szeregu działań ukierunkowanych na postęp w zakresie stworzenia lepszych warunków dla rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości w sektorach pozarolniczych, poprzez podniesienie jakości życia, tożsamości i bytu społeczności wiejskiej.

Dlatego też duży nacisk zostanie położony na promocję i rozwój walorów inwestycyjnych, kulturowych i turystycznych miejscowości jako alternatywa dla życia miejskiego.

Życie kulturalno-rekreacyjne społeczności lokalnej koncentruje się w obrębie jednego ośrodka, to kompleks parkowy, obiekty sportowe (boiska, sala gimnastyczna, place zieleni), tereny Zespołu Szkół Rolniczych, Zespół Placówek Oświatowych,

Gminny Ośrodek Kultury oraz Klasztor OO.Paulinów. Wszystkie te elementy są w bezpośrednim sąsiedztwie i stanowią integralną całość skupiającą życie kulturalno-sportowo-rekreacyjne.

Opis planowanych przedsięwzięć w sołectwie Leśna Podlaska.

W latach 2008 – 2015 planowanych jest szereg działań mających na celu poprawę życia mieszkańców Leśnej Podlaskiej.

- A. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez rozbudowę kanalizacji
- B. Program z zakresu tworzenia systemu zbioru, segregacji odpadów komunalnych
- C. Dbalność o zabytki i pomniki przyrody oraz miejsca kultu religijnego
- D. Utworzenie społecznej izby pamięci
- E. Modernizacja skweru będącym centrum Leśnej Podlaskiej
- F. Odnowienie pomnika Józefa Piłsudskiego oraz pomnika tzw. miejsca straceń
- G. Udział w programie informatyzacji gminy
- H. Organizacja szkoleń i kursów w ramach Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów wiejskich – Program Integracji Społecznej
- I. Poprawa stanu nawierzchni dróg
- J. Modernizacja obiektów oświatowych
- K. Budowa wielofunkcyjnej i ogólnodostępnej hali sportowej
- L. Zaangażowanie aktywnych środowisk we wspólne przedsięwzięcia kulturalno-rekreacyjne na rzecz mieszkańców Leśnej Podlaskiej
- M. Pozyskiwanie wsparcia finansowego i środków pomocowych na rozwój wsi
- N. Poprawa stanu bazy turystycznej (gastronomia, agroturystyka, rekreacja)
- O. Renowacja parku wraz z pracami porządkowymi, alejkami i związaną z tym architekturą
- P. Organizacja imprez stałych
- Q. Wytyczenie i opracowanie nowych ścieżek i szlaków turystycznych

W roku 2008 i 2009 planowana jest modernizacja przestrzeni publicznej w ramach projektu **„Rewitalizacja centrum Leśnej Podlaskiej w ramach kształtowania obszaru przestrzeni publicznej w miejscowości Leśna Podlaska”**.

I. Modernizacja skweru przed zespołem kościelnym, m.in.:

1. Uporządkowanie zieleni wysokiej, niezbędną wycinkę drzew.
2. Uporządkowanie zieleni niskiej poprzez wykonanie trawników wg projektu wraz z niezbędnymi nasadzeniami (krzaki, rośliny ozdobne, kwiaty).
3. Obudowę całego placu murkiem ceglany o wysokości ok. 40 cm nad poziom terenu wraz z wyznaczonymi wejściami na teren placu.
4. Wytyczenie alejek i wykonanie ich z kostki brukowej betonowej.
5. Wyznaczenie w części środkowo-północnej centralnego placu wyłożonego kostką brukową betonową.
6. Budowa na tym placu w jego części środkowej fontanny/wodotrysku.
7. Budowa kablowej instalacji elektrycznej zasilającej lampy ogrodowe, fontannę.
8. Budowa ogrodowych lamp żeliwnych stylizowanych.
9. Wyposażenie alejek w ławki żeliwno-drewniane stylizowane.
10. Wyposażenie alejek w kosze żeliwne stylizowane.
11. Odbudowa istniejącego krzyża (jego modernizacja).
12. Rozbiórka istniejącego pomnika Bohaterów Ruchu Oporu i przeniesienie go na działkę po przeciwnej stronie ul. Białskiej.
13. Budowa (w miejscu pomnika z pkt-u 12) pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego jako powrót do przeszłości.
14. Uporządkowanie placu przed budynkiem dworca autobusowego, obmurowanie murkiem takim jak plac, celem wyznaczenia osi Bazyliki, uporządkowanie trawników, wyłożenie placu przed budynkiem kostką brukową betonową. budowę dwóch lamp ogrodowych stylizowanych, jak na placu.

II. Odnowa lokalnych pomników historycznych - Remont „Ściany Straceń” polegający na poprawie walorów wizualnych i stanu technicznego, bez zmiany parametrów (wysokość, szerokość itp.), oraz przywrócenie pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego:

1. Zmianę usytuowania tablic upamiętniających ze skarp na płaszczyznę ściany.
2. Wyłożenie ściany okładziną z wapienia.
3. Renowacja i konserwacja fragmentów ceglanych.
4. Otynkowanie skarp bocznych.
5. Wprowadzenie nowych elementów symbolicznych: krzyż i orzeł na skarpach, forma znicza z kamienia na ścianie głównej.

6. Wykonanie podestów wyłożonych kamieniem w miejsce istniejącego podestu z orłem.
7. Działania jak w pkt. I (12-13).

Skwer w Leśnej Podlaskiej

Leśna Podlaska jest jednym z bardziej urokliwych miejsc na południowym Podlasiu. Wyróżnia się bogatą historią, szczególnie z pogranicza kultur religijnych, w latach rusyfikacji tych terenów istniał tutaj klasztor i zakon zakonnic prawosławnych. Zachowane dobra kultury to także odwaga i pewnien rys patriotyczny podczas tak powstania styczniowego jak i II wojny światowej. Z uwagi na ośrodek religijny, Leśna Podlaska była miejscem konspiracji patriotycznej oraz przemarszu wojsk Kościuszki czy Piłsudskiego. Ponadto jeszcze do połowy XX w. była miejscem gdzie kształciła się na cały region elita społeczna ówczesnych czasów – pedagodzy. Bogata historia jest jednak mało znana wśród mieszkańców Leśnej Podlaskiej, szczególnie wśród młodzieży.

Obecnie z roku na rok Leśna Podlaska przyciąga coraz większą liczbę turystów, stanowi miejsce zorganizowanych spotkań, festiwali, imprez. Ponadto dużą atrakcją, zgodnie z założoną polityką społeczną była budowa ogólnodostępnego placu zabaw dla dzieci, gdzie czas wolny spędzają także całe rodziny z większych ośrodków miejskich. Miejscowość posiada warunki do podtrzymywania i rozwijania poza kulturą ludową również tradycji patriotyczne. W celu poprawy estetyki i wizerunku centrum wsi, które skupia życie społeczno –gospodarcze, religijne i kulturalne całej Gminy oraz stanowi bazę dla turystów zaplanowano niezbędne prace, które to umożliwią. Realizacja projektu przyczyni się do wzrostu atrakcyjności turystycznej miejscowości (infrastruktura rekreacyjna, ciąg spacerowy), podniesie standard życia i zaspokoi potrzeby jej mieszkańców (miejsca spotkań podczas ważnych uroczystości patriotycznych jak również możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego – fontanna, ławeczki z oświetleniem terenu). Wykonanie niskiego ogrodzenia, współgrającego z zabytkowym murem sąsiadującej Bazyliki zabezpieczy teren przez pewnymi aktami wandalizmu oraz poprawi to bezpieczeństwo korzystających ze skweru. Ponadto, wytyczone alejki umożliwią dogodne dotarcie do miejsc atrakcyjnych i ważnych na planie centrum Leśnej Podlaskiej, jak zabytkowy zespół klasztorny, Bazylika, Zespół Szkół Rolniczych z przyległym zabytkowym parkiem oraz

przystankiem autobusowym PKS. Ponadto, skwer wpisze się w oś komunikacyjną wokół ściśle wyodrębnionej przestrzennie i ukształtowanej strefy ochronnej i rekreacyjno – wypoczynkowej.

Przeniesienie starego pomnika i restauracja właściwego, pierwotnego, umożliwi organizację imprez patriotycznych i możliwość kultywowania tradycji kulturalnych i ważnych wydarzeń historycznych. Modernizacja i odnowa pomnika „Miejsca Straceń” (miejsce gdzie hitlerowcy rozstrzelali cywilów, mieszkańców Leśnej Podlaskiej i okolicznych miejscowości), na nowo przywróci szacunek i właściwe miejsce historii w świadomości mieszkańców Leśnej Podlaskiej i całej gminy. Zaplanowane zadania są ze sobą integralnie powiązane, dopełniają się i stanowią wyraz zamierzeń inwestora oraz potrzeb mieszkańców i turystów w zakresie odnowy obszaru centrum wsi, który uwzględnia miejscowe tradycje, uwarunkowania kulturowe i przyrodnicze.

Szacunkowy kosztorys i harmonogram planowanego przedsięwzięcia.

Planowana inwestycja według wstępnych kosztorysów wyceniona została łącznie na kwotę ok. 650 tys. zł, zaś realizację przedsięwzięcia zakłada się na okres 2008 r./2009 r.

Wnioski:

Planowane do realizacji zadania przyczynią się do sukcesywnego kształtowania przestrzeni publicznej na wsi oraz wyrównania szans i podniesienia jakości życia jej mieszkańców.

Modernizacja przestrzeni publicznej - skweru, miejsca użyteczności publicznej, jest kluczowym działaniem na rzecz ich prawidłowego rozwoju, to również inwestycja w przyszły kapitał intelektualny i społeczny miejscowości.

Priorytetem w planowanej inwestycji jest zwiększenie poziomu aktywności na szczeblu regionalnym w sferze turystyki i dziedzictwa kulturowego miejscowości. Leśna Podlaska posiada ogromny potencjał intelektualny i społeczny. Już dziś podejmowanych jest szereg inicjatyw mających w swym założeniu poprawę jakości życia ale także aktywne uczestnictwo w społeczności lokalnej. Świadomość kulturowa,

znajomość historii, tradycji, ale także twórcze spędzenie czasu wolnego jest ważnym czynnikiem rozwoju zarówno samej miejscowości jak i jej mieszkańców. To także rozwój atrakcyjności regionu na szczeblu ekonomicznym, kulturowym, turystycznym i społecznym.

Ważnym aspektem jest także tendencja osiedlania się czy też pozostawania na terenach wiejskich i pracy w sąsiadujących większych aglomeracjach miejskich. Dobry dojazd i mała odległość (13 km) do największego ośrodka miejskiego w regionie – Białej Podlaskiej sprawił, iż wielu mieszkańców gminy i samej miejscowości Leśna Podlaska pracuje zawodowo w Białej Podlaskiej. By Leśna Podlaska mogła stać się konkurencyjna w stosunku do innych ościennych gmin niezbędne jest stworzenie optymalnych, atrakcyjnych warunków do życia i w konsekwencji do osiedlania. Poza ofertą infrastrukturalną i kulturalną niezmiernie istotnym jest także element rekreacyjny i kultywujący rozwój tożsamości lokalnej.

Przywrócenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania, ale też i pracy, komfortowego życia przyczyni się w znaczący sposób do poprawy jakości życia lokalnej społeczności zapobiegając także niebezpieczeństwu masowej migracji do miast oferujących szeroki wachlarz możliwości i rozwoju.